

**Posudek diplomové práce
Bc. Magdaleny Kadochové**

Posudek vedoucí práce

**Indianer Bücher, ihre medialen Fassungen am Beispiel Winnetou I. Anregungen zur
didaktischen Adaptation**

Celková charakteristika práce

Diplomová práce Magdaleny Kadochové má literárně didaktický charakter. Vykazuje prvky interdisciplinarity, a to protože částečně zohledňuje také problematiku literární vědy. Pojednává o životních osudech a tvorbě Karla Maye, o žánru dobrodružného románu s indiánskou tematikou a konečně o trilogii věnované náčelníku kmene Apačů, Winnetouovi. Z této trilogie si pak diplomantka vybrala za účelem didaktické adaptace první díl s titulem *Winnetou I*. Středobodem práce zůstává zmíněný román, okrajově je pojednáno také o jeho filmovém zpracování.

Členění práce a formální náležitosti

Práce má obvyklé členění. V úvodu Magdalena Kadochová uvádí motivaci k výběru tématu a osvětluje román Winnetou od Karla Maye jako dílo, které dnes sice není příliš vyhledávané, ale které má obsahové kvality, jež je činí svým způsobem nadčasovým. Hlavní část zkoumání je rozdělena do tří kapitol. První je věnována východiskům z oblasti didaktiky literatury, druhá Karlu Mayovi a třetí didaktické adaptaci románu. Práce je sepsána v německém jazyce a má velmi dobrou jazykovou i stylistickou úroveň. Na celkovém dojmu jí ubírá chyba, která jistě z důvodu přehlédnutí a posledních úprav zůstala v titulu práce. Namísto standardně používaného spojení „am Beispiel“ zde nalezneme „auf dem Beispiel“. Práce má celkem 115 stran textu, je zakončena rozsáhlým shrnutím v českém jazyce, které ji velmi dobře představuje. Je doplněna seznamem literatury založeným na útlém, leč postačujícím výběru monografických prací a bohatě zastoupeném seznamu internetových pramenů. Nevelké množství knižních publikací lze odůvodnit skutečností, že Karl May nepatří k okruhu autorů, jejichž tvorba bývá častým předmětem výzkumů. Naopak, hojně zastoupení internetových zdrojů vypovídá o tom, že ze čtenářské perspektivy se tento autor stále ještě těší oblibě, i když spíše u starší generace, která má recepci jeho děl spojenou s vlnou filmových převyprávění románů, filmů, které byly natočeny převážně v 60. letech 20. století. V práci částečně chybí vysvětlení, proč je filmové verzi pojednávaného románu věnováno méně prostoru, než který by bylo možné očekávat vzhledem k titulu práce. Spojení „mediální podoby románů s indiánskou tematikou“, které je součástí názvu práce, lze však chápat jako mediální, v tomto případě literární zpracování osudů původních obyvatel amerického kontinentu. Pokud je tomu tak, pak práce splnila nastíněná očekávání, která však mohla být vyjádřena i v tomto smyslu více explicitně. Práci uzavírají obrazové přílohy s fotografiemi autora, fotografií rodného domu Karla Maye a obrázky titulní strany jednoho českého a jednoho německého vydání.

Komentáře k jednotlivým částem práce

- Literárně didaktická východiska práce lze popsat jako stručný nástin didaktických koncepcí zabývajících se širším kontextem práce s literárním textem. Magdalena Kadochová krátce představuje tradiční gramaticko-překládovou metodu a přehledově nás provádí dalšími školami až k metodám alternativní pedagogiky, od nichž se odráží k principům tvorby didaktických materiálů jako teoretické bázi třetí, klíčové části práce.
- Pojednání o životě a tvorbě Karla Maye autorka práce nepojímá jako autorský medailon v běžném slova smyslu, ale zaměřuje se především na jeho nelehké dětství. Z textu je zřejmá empatie vůči autorovi a zaujetí tématem. Za nápaditý považuji např. částečně metaforický název subkapitoly 3.2.1 *Durch die Blindheit sehen*, nebo název podkapitoly 3.2 *Karl May – ein Outsider und trotzdem eine*

Inspiration, tedy název, který je založen na oxymoronu. Avšak silnou stránkou pojednání Magdaleny kadochové o románu Winnetou a Karlu Mayovi není básnický jazyk, na nějž bylo na tomto místě poukázáno. Je to také informační komprimovanost, která odpovídá požadavkům kladeným na magisterskou práci. Z práce zároveň vyzraňuje jisté charisma, které je zřejmé i způsobu zpracování jednotlivých témat v následující didaktické adaptaci románu.

- Didaktickou adaptaci románu lze popsat jako inovativní nahlížení na práci s literárním textem. Tato část práce je uvozena stručným představením následného učebního materiálu a různými materiály, které jsou dále vymezeny sociální rolí učitele a žáka. Následuje autorský minimedailonek Karla Maye a přehled postav – materiály, které jsou k dispozici učitelům, ale primárně jsou adresovány žákům. Klíčovou částí didaktické adaptace románu *Winnetou I* je zpracování témat, která lze popsat jako součást škály životních hodnot, i jako „kříž“ nebo varování. Jsou jimi a) přátelství, b) láska, c) závislost na alkoholu, d) náboženství, e) statečnost. Způsob zpracování jednotlivých témat je obdobný. Skládá se z úryvku textu (autentického, jazykově nezjednodušeného úryvku románu), z pracovního listu a slovníčku s českým překladem. Materiály jsou v textu doplněny vhodnými ilustracemi nebo fotografiemi včetně filmového zpracování románu, které považuji za velmi vhodné. Pracovní listy obsahují celou škálu různorodých cvičení, která jsou vybrána nápaditě. Cílí jak na obsahovou stránku předcházejících autentických ukázek textu, tak na jazykové znalosti a řečové dovednosti. Témata jsou navíc ilustrována nejen na příkladu románů s indiánskou tematikou, ale nabízejí i přesah do dalších žánrů, upozorňují na dobře vybraná díla z oblasti německy psané literatury pro děti a mládež.

Celkové hodnocení

Z práce je zřejmý cit diplomantky pro danou problematiku i potřebné znalosti. Kultivovanost provedení celé práce včetně jazyka je její silnou stránkou. Práci doporučuji k obhajobě.

Náměty k diskusi

Jaká z dalších knih Karla Maye Vás oslovila? Splnilo pátrání po osudech Karla Maye a celková analýza jeho románů Vaše očekávání? Co Vás překvapilo v pozitivním slova smyslu a co Vás zklamalo? Byla byste ochotna pracovat i s filmovou parodií *Der Schuh des Matitu* nebo animovanou verzí tohoto románu?

Pokud byste k tématu Karl May měla zorganizovat zahraniční exkurzi jako projekt nazvaný např. *Po stopách Karla Maye*, který by se zabýval literárními reáliemi, kam byste své žáky zavedla? Zamýšlíte ověřit svou didaktickou adaptaci románu *Winnetou I* v praxi?

V Praze, 2. ledna 2017

PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.